

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

МАТЕРІАЛИ
ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“МІЖНАРОДНИЙ
КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖ”

Харків
2013

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”**

**МАТЕРІАЛИ
ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“МІЖНАРОДНИЙ
КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖ”**

**за освітньо-кваліфікаційним рівнем “Магістр”,
спеціальність 8.03040101 “Правознавство”**

**для студентів факультету підготовки
професійних суддів**

**Харків
2013**

Матеріали для практичних занять з навчальної дисципліни “Міжнародний комерційний арбітраж” (за освітньо-кваліфікаційним рівнем “Магістр”, спеціальність 8.03040101 “Правознавство”) для студентів факультету підготовки професійних суддів / уклад.: В. В. Комаров, С. О. Кравцов. – Х.: Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2013. – 22 с.

У к л а д а ч і : В. В. Комаров,
С. О. Кравцов

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 9 від 21.11.2012 р.)*

1. ВСТУП

Урегулювання зовнішньоекономічних спорів належить до компетенції кожної держави і здійснюється на основі національного законодавства. В той же час ця діяльність значною мірою носить міжнародний характер і її міжнародно-правове регулювання передбачає узгодження дій усіх держав, пов'язаних із зовнішньоекономічними спорами.

Саме специфіка міжнародних зовнішньоекономічних спорів призвела до виникнення міжнародного комерційного арбітражу, що призначений для розгляду спорів у зв'язку з розбіжностями, що виникають у процесі зовнішньоекономічної діяльності. Нині він є основним засобом вирішення спорів у сфері міжнародних економічних відносин, якому надають перевагу підприємці і юристи з різних країн.

Упродовж тривалого часу міжнародний комерційний арбітраж швидко розвивався, що відображається в активному створенні світових, регіональних і національних арбітражних центрів (Американська арбітражна асоціація, Міжнародний Арбітражний центр Гонконгу, Асоціація молодих австрійських практиків у сфері арбітражу, Японська комерційна арбітражна асоціація, Шведська Асоціація Арбітражу, Міжнародний арбітражний суд при Міжнародній торговій палаті, Міжнародний центр із вирішення інвестиційних спорів, Лондонський міжнародний третейський суд, Стокгольмський арбітражний інститут), Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України, які зробили значний внесок у розвиток законодавства в сфері міжнародного комерційного арбітражу та практики арбітражу.

Метою вивчення навчальної дисципліни “Міжнародний комерційний арбітраж” є:

- ознайомлення з особливостями, основними поняттями, категоріями, інститутами міжнародного комерційного арбітражу;
- професійна підготовка у сфері міжнародного комерційного арбітражу та зовнішньоекономічної діяльності.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні

знати:

– основні проблеми міжнародного комерційного арбітражу;

– джерела міжнародного комерційного арбітражу;

– процесуальні форми розгляду справ міжнародним комерційним арбітражем;

– форми взаємодії міжнародного комерційного арбітражу та державних судів;

– практику міжнародного комерційного арбітражу;

уміти:

– застосовувати законодавства про міжнародний комерційний арбітраж;

– обрати спосіб вирішення зовнішньоекономічного спору;

– розв'язувати процесуальні ситуації, що виникають у зв'язку з діяльністю міжнародного комерційного арбітражу;

– складати арбітражні угоди (застереження), а також готувати судово-арбітражні матеріали у випадку виникнення комерційного спору з іноземним елементом;

– здійснювати захист інтересів сторін під час арбітражного розгляду, а також на стадії оспорування арбітражного рішення та його виконання.

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою Національного
університету “Юридична академія
України імені Ярослава Мудрого”
(протокол № 3 від 16.11.2012 р.)

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖ”

Роль міжнародного комерційного арбітражу у вирішенні спорів, що виникають у сфері зовнішньоекономічних відносин. Загальна характеристика міжнародного комерційного арбітражу. Поняття та види міжнародного комерційного арбітражу.

Міжнародна уніфікація норм з питань арбітражу. Уніфікація правового регулювання арбітражу держав-учасниць країн незалежних держав.

Типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж ЮНСІТРАЛ. Женевський протокол про арбітражні застереження 1923 р. Женевська конвенція про приведення до виконання іноземних арбітражних рішень 1927 р. Московська конвенція про вирішення арбітражним шляхом цивільно-правових спорів, які впливають із відносин економічного і науково-технічного співробітництва, 1972 р. Київська конвенція про порядок вирішення спорів, пов'язаних зі здійсненням господарчої діяльності, 1992 р. Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж 1961 р. Нью-Йоркська конвенція про визнання і приведення до виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р. Арбітражний Регламент Міжнародної Торгової Палати (МТП). Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ.

Закон України “Про міжнародний комерційний арбітраж”. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України.

Загальне поняття арбітражної угоди та її види. Форма та порядок підписання арбітражної угоди. Природа арбітражної угоди. Ознаки і умови арбітражної угоди. Право, що застосовується до арбітражної угоди. Вимоги до форми арбітражної угоди.

ди. Підстави для визнання арбітражної угоди недійсною. Концепція автономності арбітражної угоди. Доктрина “компетенції-компетенції”. Патологічні арбітражні угоди. Класифікація патологічних арбітражних угод.

Процедура визначення складу арбітражу і призначення арбітрів. Відвід арбітрів. Припинення мандата арбітра. Порядок призначення нового арбітра.

Компетенція міжнародного комерційного арбітражу. Підсудність спорів державним судам і відвід арбітражного суду по непідсудності.

Провадження спорів у міжнародному комерційному арбітражу. Визначення правил арбітражного процесу. Місце арбітражу. Мова арбітражного розгляду. Початок арбітражного розгляду. Позовна заява та заперечення щодо позову. Сторони арбітражного провадження. Процесуальна співучасть. Треті особи в міжнародному комерційному арбітражі. Визначення місця проведення і мови арбітражного розгляду. Обрання норм права, які застосовуються при розгляді справи. Попередні забезпечувальні заходи. Отримання, збереження та забезпечення доказів. Сприяння суду в отриманні доказів.

Паралельні арбітражні процеси. Види паралельних арбітражних процесів. Застосування принципу *res judicata*. Застосування принципу *lis pendens*.

Поняття арбітражного рішення. Форма і порядок ухвалення арбітражного рішення. Юридична сила рішень міжнародного комерційного арбітражу. Можливість перегляду винесеного арбітражного рішення. Оскарження рішення міжнародного комерційного арбітражу. Підстави оскарження. Внутрішнє та іноземне арбітражне рішення.

Скасування арбітражного рішення. Оспорювання в суді арбітражного рішення. Підстави скасування арбітражного рішення.

Міжнародно-правове регулювання визнання і виконання іноземних арбітражних рішень. Підстави для відмови у визнанні іноземних арбітражних рішень. Підстави для відмови у виконанні арбітражних рішень.

3. ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1. 28.10.2006 р. між ЗАТ “УПК “Проміндустрія” (іпотекодавець, майновий поручитель), АТ “Туран Алем” (іпотекодержатель) та ПП ТОВ “Генді Асетс Лімітед” (боржник) було укладено договір іпотеки майнових прав на нерухомість, предметом якого є майнові права, що випливають з договору про сумісну діяльність №18/11-1 від 18.11.2002 р., учасниками якого є іпотекодавець та Київська міська клінічна лікарня, і полягають в отриманні права власності на 100 % площі від загальної об’єкта будівництва.

Як видно з п. 5.2. Договору іпотеки, сторони дійшли згоди розглядати всі спори (розбіжності), що виникають у зв’язку і з приводу цього Договору в Міжнародному комерційному арбітражному суді при Торговельно-промисловій палаті України (м. Київ) із застосуванням регламенту цього суду з використанням норм матеріального і процесуального права України. Рішення Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торговельно-промисловій палаті України (м. Київ) є для сторін остаточним і обов’язковим для виконання. Мова арбітражного судочинства – російська. Підсудність суперечок за цим Договором судами загальної юрисдикції виключається.

Закрите акціонерне товариство “Українська промислово-інвестиційна корпорація “Проміндустрія” (далі – ЗАТ “УПК “Проміндустрія”) звернулось до господарського суду м. Києва з позовом до АТ “Банк Туран Алем”, правонаступником якого є АТ “БТА Банк” (далі – АТ “БТА Банк”) та Приватного підприємства у формі товариства з обмеженою відповідальністю “Генді Асетс Лімітед” (далі – ПП ТОВ “Генді Асетс Лімітед”) із позовом про визнання недійсним з моменту укладення договору іпотеки майнових прав на нерухомість від 28.10.2006р., укладеного між ЗАТ “УПК “Проміндустрія”, АТ “Банк Туран Алем” та ПП ТОВ “Генді Асетс Лімітед”.

АТ “БТА Банк” просить припинити провадження у справі, на підставі п. 1 ст. 80 Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України).

Яке рішення має прийняти господарський суд м. Києва? Дайте визначення арбітрабельності зовнішньоекономічних спорів.

2. Товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ) “Скорзонера” звернулося до суду з клопотанням про скасування рішення Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України від 24 листоп. 2011 р. у справі за позовом План Тім ГмбХ про стягнення заборгованості за виконані проектні роботи, мотивуючи тим, що в останньому судовому засіданні арбітражного суду, яке відбулося 24.11.2011 р., представнику відповідача було надано під розписку копії листів ЗАТ “Укрзахіденергопроект” № 28 від 10.06.2009 р. і № 296 від 15.06.2009 р.

Однак, як стало відомо з тексту рішення від 24.11.2011 р. по вказаній вище справі, 24.11.2011 р. представник позивача на підтвердження заявлених позивачем вимог надав арбітражному суду в якості додаткових доказів копію договору субпідряду № 25 від 12.02.2009 р., укладеного між позивачем та ЗАТ “Укрзахіденергопроект” на виконання робочого проекту електропостачання об’єктів ГТК “Буковель” і акт здачі-прийняття проектної, науково-технічної продукції за договором № 25 від 12.02.2009 р., підписаний 25.05.2009 р.

Рішенням Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України від 24.11.2011 р. позовні вимоги План Тім ГмбХ (Італія) до ТОВ “Скорзонера” (Україна) про стягнення 1138499,14 євро, в тому числі 1056772,97 євро основного боргу за виконані проектні роботи, 63681,87 євро пені за прострочення платежу та 18944,30 євро – 3 % річних від простроченої суми та відшкодування витрат із сплати арбітражного збору та оплати гонорарів адвокатів задоволені частково.

Відповідно до вказаного рішення з ТОВ “Скорзонера” стягнуто на користь План Тім ГмбХ 531726,48 євро вартості

виконаних робіт, 5718,78 євро – 3 % річних від простроченої суми, 7616,98 євро на відшкодування витрат із сплати арбітражного збору, а всього 545062,24 євро. У задоволені решту позовних вимог (у сумі 601053,88 євро) відмовлено. Арбітражний збір у сумі 8517,28 євро віднесено за рахунок позивача.

Шевченківський районний суд м. Києва клопотання ТОВ “Скорзонера” про скасування рішення Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України від 24 листоп. 2011 р. задовольнив, посилаючись на те, що відповідач з поважних причин не мав можливості надати пояснення з приводу вказаних вище додаткових доказів, наданих позивачем, в свою чергу при розгляді справи була порушена арбітражна процедура, що не відповідала угоді сторін.

Чи правомірні дії Шевченківського районного суду? Які наслідки недотримання доарбітражного способу вирішення спору?

3. Компанія “Фарадж енд Хомаюн Фахадіан ОХГ” звернулася до господарського суду м. Києва із позовною заявою, в якій просить стягнути з ТОВ “Інтерагроекспорт” борг та штрафні санкції в сумі 347.111,24 доларів США.

Відповідно до п. 10 Контракту № 97 всі спори або розбіжності, які можуть виникнути з цього Контракту або у зв’язку з ним, підлягають, з виключенням підсудності загальним судам, вирішенню в Арбітражному суді Німеччини (German Chamber of Commerce) у відповідності із законодавством Німеччини.

За твердженням позивача, такого органу як Арбітражний суд Німеччини не існує, а тому він просить розглядати справу в господарських судах України.

Натомість, по-перше, як вбачається з тексту п. 10 Контракту № 97, підсудність спору саме Арбітражному суду Німеччини є наслідком домовленості сторін про непідсудність цього спору загальним судам (тобто, “загальним судам” в розумінні права Німеччини). Отже, у випадку відсутності Арбітражного суду Німеччини цей спір має розглядатися в загальних судах Німеччини.

По-друге, існує The German Chambers of Commerce

(<http://ahk.de/en/>). Очевидно, що саме вказану організацію мали на увазі сторони Контракту № 97 в п. 10.

Яке рішення має прийняти господарський суд м. Києва? Дайте класифікацію передумов дійсності арбітражної угоди.

4. 30.01.2008 р. між ЕСЕМ Європейський Хімічний Маркетинг ЗАТ, Гохегілвех, 10, 1101 СС Амстердам, Зюйдоост, Нідерланди (позивачем) та ТОВ “Полимер-Лак” с. Киселівка Білозерського р-ну Херсонської обл. (відповідачем) 30.01.2008 р. було укладено Контракт № 30/01-08 (дали – Контракт), згідно з яким позивач продавав, а відповідач придбав на умовах цього Контракту зазначені у додатках товари.

Відповідно до додатку № 11 до Контракту сторони домовились про купівлю-продаж $20000 \pm 10\%$ кг стіролу (код товару 2902-50-00) за ціною 1110 євро за тону на умовах поставки FCA Марл (Німеччина) з оплатою після спливу семи банківських днів із моменту завантаження товару покупцем.

З матеріалів справи вбачається, що 23.10.2008 р. позивач згідно з міжнародною автотранспортною накладною № 024909 передав відповідачу 20060 кг стіролу (код товару 29025000) (а.с.62). Вартість поставленого товару склала 22266,60 євро.

Однак відповідач в порушення умов Контракту не оплатив отриманий товар протягом семи банківських днів, що обумовлено п.2 Додатку № 11.

Згідно з п.6 контракту № 30/01-08 від 30.01.2008 р. всі спори, які виникають у зв'язку з контрактом, будуть відправлятися до Арбітражного суду при Міжнародній Торгово-промисловій палаті Парижу (Франція) у відповідності до його регламенту.

ЕСЕМ Європейський Хімічний Маркетинг ЗАТ звернувся до господарського суду Херсонської обл. до ТОВ “Полимер-Лак” про стягнення 22266 євро заборгованості.

Рішенням господарського суду Херсонської обл. від 12.01.2010 р., залишеним без змін постановою Запорізького апеляційного господарського суду від 18.03.2010 р., позов задоволено – на підставі ст. 526 ЦК України стягнуто з ТОВ “Поли-

мер-Лак” на користь ЕСЕМ Європейський Хімічний Маркетинг ЗАТ 22266 євро боргу за товар, поставлений позивачем за умовами контракту № 30/01-08 від 30.01.2008 р. та міжнародною автотранспортною накладною від 23.10.2008 р. № 0024909.

Чи правомірні дії господарського суду Херсонської обл. від 12.01.2010 р. та Запорізького апеляційного господарського суду від 18.03.2010 р.?

5. У листопаді 2009 р. Кухтенко С.О. звернулася до суду з позовом до ТОВ “Кримський діамант” про стягнення боргу в сумі 6243 960 грн, мотивуючи позовні вимоги тим, що 23 черв. 2008 р. між нею та відповідачем укладено договір комісії, за яким вона 23 черв. 2008 р. внесла до каси відповідача суму попередньої оплати 2 522 000 грн, а 24 верес. 2008 р. – 37000 грн. Між сторонами 18 трав. 2009 р. укладена додаткова угода до зазначеного договору, відповідно до якої договір комісії сторонами розірвано, комісіонер (відповідач) зобов’язався комітенту (позивачці) повернути суму 2 559 000 грн до 18 черв. 2009 р., а у разі затримки повернення зазначеної суми, комісіонер зобов’язався сплатити пеню у розмірі одного відсотку від неповерненої суми за кожний день прострочки.

Оскільки відповідач прийняті на себе зобов’язання не виконав, просила стягнути з відповідача суму заборгованості – 2599000 грн та пені – 3684960 грн (за період з 19 черв. 2009 р. до 9 листоп. 2009 р.), а всього 6 243 960 грн. Під час розгляду справи Кухтенко С.О. змінила позовні вимоги, просила з врахуванням погашення відповідачем заборгованості стягнути з ТОВ “Кримський діамант” пеню в сумі 6 147 283 грн за період з 19 черв. 2009 р. до 25 берез. 2010 р. З матеріалів справи бачимо, що п. 9.2 договору комісії від 23 черв. 2008 р. містить положення стосовно вирішення спорів у Міжнародному комерційному арбітражному суді при Торгово-промисловій палаті України. Рішенням Ялтинського міського суду від 16 лип. 2010 р., залишеним без зміни ухвалою апеляційного суду Автономної Республіки Крим від 8 груд. 2010 р., позов задоволено частково, стягнуто з ТОВ “Кримський діамант” на користь Кухтенко С.О. 1000000 грн пені, вирішено питання щодо судових витрат.

У касаційних скаргах ТОВ “Кримський діамант” просить скасувати зазначені судові рішення, залишити позовну заяву без розгляду, а Кухтенко С.О. – змінити рішення апеляційного суду, повністю задовольнивши її вимоги, посиляючись на невідповідність висновків суду обставинам справи, неправильне застосування судом норм матеріального права, порушення норм процесуального права.

Чи підлягає задоволенню касаційна скарга ТОВ “Кримський діамант”?

6. Між АТ Квімісер (Quimicer S.A), Іспанія (продавець) та ТОВ Атем Україна (покупець) 14 черв. 2007 р. було укладено контракт на постачання матеріалів, що використовуються для виробництва керамічної плитки. В арбітражному застереженні сторони передбачили, що в разі виникнення спору, його буде розглядати “Арбітражний суд у Стокгольмі (Міжнародний комерційний арбітражний суд у Стокгольмі)”.

Всупереч чітко визначеному положенню арбітражної угоди спір, що виник між сторонами через неналежне виконання зобов’язань, розглядав господарський суд м. Києва.

Позивач АТ Квімісер (Quimicer S.A), обґрунтовуючи підсудність справи господарському суду м. Києва, послався на відсутність у Швеції такої зареєстрованої юридичної особи як “Арбітражний суд у Стокгольмі (Міжнародний комерційний арбітражний суд у Стокгольмі)”, підсудність якої визначена п. 5.2 контракту, на підтвердження чого надав відповідь зі Шведського офісу реєстрації компаній, а відповідач наполягав на існуванні вказаної вище юридичної особи.

На виконання вимог суду відповідач надав лист посольства Швеції в Україні, відповідно до якого у м. Стокгольмі розташовано Арбітражний інститут Торгової палати м. Стокгольма, відомий як Міжнародний арбітражний суд Стокгольма. Відповідач просив припинити провадження у справі на підставі п. 1 ч. 1 ст. 80 ГПК України, оскільки спір не підлягає вирішенню в господарських судах України.

Яке рішення повинен ухвалити господарський суд м. Ки-

ева? Дайте визначення та класифікацію патологічних арбітражних угод.

7. Між ТОВ “ПолітрейдГмбХ” і ТОВ “АТЕМ” 19 квітня 2007 р. було укладено договір на поставку обладнання. У п. 10 цього договору сторони визначили, що всі спори або суперечки остаточно вирішуються відповідно до Арбітражного і Примирливого Регламенту Міжнародної торговельної палати (ІСС), Париж, трьома арбітрами, визначеними відповідно до вказаного Регламенту. Місцем проведення арбітражного розгляду буде Франкфурт-на-Майні.

11 жовтня 2010 р. у справі за позовом ТОВ “ПолітрейдГмбХ” до ТОВ “АТЕМ” про стягнення з ТОВ “АТЕМ” на користь ТОВ “ПолітрейдГмбХ” суми боргу арбітражний розгляд справи здійснив Міжнародний арбітражний суд при Міжнародній торговельній палаті, який позовні вимоги задовольнив у повному обсязі. Після цього 10 жовт. 2011 р. ТОВ “ПолітрейдГмбХ” звернулося до суду з указаним клопотанням про надання дозволу на примусове виконання рішення Міжнародного арбітражного суду Міжнародної торговельної палати від 11 жовт. 2010 р., посилаючись на те, що арбітражна угода про передачу спору цьому суду є дійсною, боржник був належним чином повідомлений про арбітражний розгляд, брав у ньому участь, рішення арбітражним судом було ухвалено в межах його компетенції, склад суду і процедура розгляду справи відповідали умові угоди між сторонами та закону тієї держави, де був здійснений арбітраж, рішення цього суду є обов’язковим і остаточним, не суперечить публічному порядку України.

Ухвалою Голосіївського районного суду м. Києва від 19 трав. 2011 р., залишеною без змін ухвалою апеляційного суду м. Києва від 30 серп. 2011 р., клопотання ТОВ “ПолітрейдГмбХ” задоволено. Надано дозвіл на примусове виконання на території України рішення Міжнародного арбітражного суду Міжнародної торговельної палати від 11 жовт. 2010 р. у справі за позовом ТОВ “ПолітрейдГмбХ” до ТОВ “АТЕМ” про стягнення з ТОВ “АТЕМ” на користь ТОВ “ПолітрейдГмбХ” суми боргу в розмірі 146707 доларів США 20 центів, що на день роз-

гляду клопотання становить 1170723 грн 45 коп., пені в розмірі 11488 доларів США 33 центи, що становить 91676 грн 87 коп., витрати на арбітражне провадження у розмірі 58500 доларів США, що становить 466830 грн, 21415 євро 60 центів на юридичні витрати і гонорари, що становить 242638 грн 75 коп.

У касаційній скарзі ТОВ “АТЕМ” просить скасувати ухвалені судові рішення, посилаючись на неправильне застосування судами норм процесуального права, й відмовити у задоволенні клопотання ТОВ “ПолітрейдГмбХ”.

Чи підлягає задоволенню касаційна скарга ТОВ “АТЕМ”? Складіть ухвалу Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ відносно зазначеної касаційної скарги.

4. ПРОГРАМНІ ПИТАННЯ

1. Розвиток міжнародного комерційного арбітражу.
2. Поняття міжнародного комерційного арбітражу як альтернативного способу вирішення спорів.
3. Види міжнародного комерційного арбітражу.
4. Переваги розгляду зовнішньоекономічних спорів в міжнародному комерційному арбітражі.
5. Уніфікація міжнародного комерційного арбітражу.
6. Делокалізація міжнародного комерційного арбітражу.
7. Джерела правового регулювання міжнародного комерційного арбітражу.
8. Загальна характеристика Женевського протоколу про арбітражні застереження 1923 р., сфера його застосування.
9. Загальна характеристика Женевської конвенції про приведення до виконання іноземних арбітражних рішень 1927 р., сфера її застосування.
10. Загальна характеристика Європейської Конвенції про зовнішньоторговельний арбітраж (Женева, 1958 та 1961 р.р.), сфера її застосування.
11. Конвенція про визнання і приведення у виконання іноземних арбітражних рішень (Нью-Йорк, 1958 р.).
12. Московська конвенція про вирішення арбітражним шляхом цивільно-правових спорів, які впливають з відносин економічного і науково-технічного співробітництва 1972 р., та Київська конвенція про порядок вирішення спорів, пов'язаних зі здійсненням господарчої діяльності 1992 р., сфера їх застосування.
13. Арбітражний Регламент Міжнародної Торгової Палати (МТП) 2012 р., сфера його застосування.
14. Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ 1976 р. (із змін та доповн. 2010 р.).

15. Загальна характеристика Типового Закону ЮНСІТРАЛ “Про міжнародний торговий арбітраж”, його значення.
16. Закон України “Про міжнародний комерційний арбітраж”. Характеристика його основних положень.
17. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при ТПП України.
18. Допустимість третейського розгляду зовнішньоекономічних спорів.
19. Поняття, правова природа, види арбітражної угоди.
20. Зовнішньоекономічний контракт та арбітражна угода.
21. Умови дійсності арбітражної угоди.
22. Правові наслідки дійсної арбітражної угоди.
23. Правові наслідки недійсної арбітражної угоди.
24. Право, що застосовується до арбітражної угоди.
25. Форма, способи укладення арбітражної угоди.
26. Зміст арбітражної угоди.
27. Обов’язкові та факультативні умови арбітражної угоди.
28. Стадії арбітражного процесу .
29. Призначення справи до розгляду в міжнародному комерційному арбітражі.
30. Порядок повідомлення осіб, які беруть участь у справі.
31. Сторони та процесуальна співучасть у міжнародному комерційному арбітражі.
32. Участь третіх осіб в арбітражному процесі.
33. Представництво в міжнародному комерційному арбітражі.
34. Порядок подання документів у міжнародний комерційний арбітраж.
35. Розгляд міжнародним комерційним арбітражем питання про свою компетенцію.
36. Визначення матеріального права, що підлягає застосуванню.
37. Вимоги до позовної заяви. Початок арбітражного розгляду.

38. Судова юрисдикція та арбітрабельність цивільних справ по зовнішньоекономічних спорах.
39. Обмеження арбітражної процедури та попередження паралельних судових процесів.
40. Компетенція Міжнародного комерційного арбітражного суду при ТПП України.
41. Доктрина “компетенції-компетенції”.
42. Порядок відводу державного суду за непідсудністю.
43. Порядок відводу арбітражного суду за непідсудністю.
44. Порядок формування складу міжнародного комерційного арбітражу.
45. Підстави для відводу судді міжнародного комерційного арбітражу.
46. Припинення повноважень (мандата) арбітра міжнародного комерційного арбітражу.
47. Порядок розгляду справ міжнародним комерційним арбітражем.
48. Припинення провадження по справі за Законом України “Про міжнародний комерційний арбітраж”.
49. Право міжнародного комерційного арбітражу на прийняття забезпечувальних заходів.
50. Види забезпечувальних заходів, які можуть бути застосовані міжнародним комерційним арбітражем.
51. Звернення до компетентного державного суду із заявою про вжиття забезпечувальних заходів у справі, що підлягає розгляду в міжнародному комерційному арбітражі.
52. Отримання, збереження та забезпечення доказів у міжнародному комерційному арбітражі.
53. Судовий контроль за арбітражними рішеннями.
54. Підстави для скасування арбітражного рішення.
55. Повноваження компетентного державного суду щодо арбітражного рішення.
56. Поняття визнання і приведення у виконання іноземного арбітражного рішення.
57. Способи виконання іноземного арбітражного рішення.

58. Підстави для відмови у виконанні арбітражного рішення.
59. Особливості застосування категорії “публічного порядку” при оспорюванні і виконанні арбітражного рішення.
60. Підвідомчість і підсудність справ про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу.
61. Порядок розгляду заяви про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу.
62. Примусове виконання в Україні рішень, винесених на території України.
63. Визнання і примусове виконання в Україні іноземних арбітражних рішень.
64. Підвідомчість і підсудність справ про скасування рішення міжнародного комерційного арбітражу.
65. Строк для подання заяви про скасування рішення міжнародного комерційного арбітражу.
66. Порядок розгляду заяви про скасування рішення міжнародного комерційного арбітражу.
67. Підстави для скасування рішення міжнародного комерційного арбітражу.

5. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Міжнародний комерційний арбітраж в Україні: теорія та законодавство / Торг.-пром. палата України; під заг. ред. І. Г. Побірченка. – К.: Ін Юре, 2007. – С. 97-106.

Комаров В. В. Международный коммерческий арбитраж / В. В. Комаров, В. Н. Погорецкий. – Х.: Право, 2009. – 164.

Комаров В. В. Международный коммерческий арбитраж / В. В. Комаров. – Х.: Основа, 1995. – 301 с.

Кравцов С. О. Судовий контроль дійсності арбітражної угоди / С. О. Кравцов // Юрид. України. – 2012. – № 3. – С. 79-85.

Побірченко І. Діяльність міжнародного арбітражу в Україні та його міжнародні зв'язки / І. Побірченко // Право України. – 2011. – № 1. – С. 8-22.

Белоглавок О. Правовий характер міжнародного арбітражного розгляду у торговельних справах та прояви конфліктів між правовими культурами / О. Белоглавок // Там же. – С. 22-37.

Винокурова Л. Міжнародний комерційний арбітраж і Закон України “Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті”: деякі проблеми застосування / Л. Винокурова // Там же. – № 1. – С. 57-67.

Литвиненко З. Подання позову до Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України / З. Литвиненко // Там же. – № 1. – С. 67-79.

Винокурова Л. Порядок розгляду спорів у міжнародному комерційному арбітражі / Л. Винокурова // Там же. – С. 79-97.

Чирич О. Право міжнародного торгового арбітражу вирішувати питання щодо власної юрисдикції / О. Чирич // Там же. – С. 97-108.

Комаров В. Правовий статус арбітра міжнародного комерційного арбітражу / В. Комаров // Там же. – С. 108-122.

Сліпачук Т. Практичні аспекти процесу доказування у міжнародному комерційному арбітражі / Т. Сліпачук // Там же. – С. 122-130.

Селівон М. Взаємодія судової влади з міжнародним комерційним арбітражем / М. Селівон // Там же. – С. 130 -139.

Притика Ю. Забезпечувальні заходи в міжнародному комерційному арбітражі / Ю. Притика // Право України. – 2011. – № 1. – С. 139-150.

Крупчан О. Міжнародні стандарти категорії “публічний порядок” у сфері міжнародного комерційного арбітражу та її визначення у законодавстві та правозастосовній практиці України / О. Крупчан // Там же. – С. 150-160.

Типовой закон ЮНСИТРАЛ о международном торговом арбитраже (в варианте, принятом Комиссией Организации Объединенных Наций по праву международной торговли 21 июня 1985 г.) [Електрон. ресурс] – Режим доступу: http://www.uncitral.org/pdf/russian/texts/arbitration/ml-arb/MAL_Rus.pdf

Арбитражный регламент ЮНСИТРАЛ від 15.06.1976 р. [Електрон. ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_059

Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі – продажу товарів (Відень, 1980 р.) // Міжнар. приватне право. Міжнар. договори України. Т. 1. / Відп. ред. та упоряд. А. Довгерт та В. Крохмаль.: “Port – Royal”, 2000. – С. 426-450.

Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24 лют. 1994 р // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 25. – Ст. 198.

Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 51-го народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзаців сьомого, одинадцятого ст. 2, ст. 3, п. 9 ст. 4 та розд. VIII “Третейське самоврядування” Закону України “Про третейські суди” (справа про завдання третейського суду) // Вісн. Конституц. Суду України. – 2008. – № 1. – С. 125.

Про практику розгляду судами клопотань про визнання й виконання рішень іноземних судів та арбітражів і про скасування рішень, постановлених у порядку міжнародного комерційного арбітражу на території України: постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.12.99 р. [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-99>

ЗМІСТ

1. Вступ.....	3
2. Програма навчальної дисципліни “Міжнародний комерційний арбітраж”.....	5
3. Завдання до практичних занять.....	7
4. Програмні питання.....	15
5. Список літератури.....	19

Навчальне видання

МАТЕРІАЛИ
ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“МІЖНАРОДНИЙ
КОМЕРЦІЙНИЙ АРБИТРАЖ”

за освітньо-кваліфікаційним рівнем “Магістр”,
спеціальність 8.03040101 “Правознавство”

для студентів факультету підготовки
професійних суддів

У к л а д а ч і: КОМАРОВ Вячеслав Васильович,
КРАВЦОВ Сергій Олександрович

Відповідальний за випуск *В. В. Комаров*

Редактор *В. В. Арнаутова*
Комп’ютерна верстка *А. В. Старжинської*

План 2012

Підп. до друку 26.11.2012. Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний.
Друк: ризограф. Ум. друк. арк. 1,31. Облік.-вид. арк. 0,75. Вид. № 224.
Тираж 100 прим. Зам. № 4533. Ціна договірна.

Редакційно-видавничий відділ
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.

Друкарня
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.